

Figyelő

Válogatott bibliográfia a 2022. novemberber – 2023. február közötti időszak
zsidó vonatkozású irodalmából, sajtójából

HUSZÁR ÁGNES Mustrája

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALOMTÖRTÉNET

KERESZTESI József

Megszállottak.

Jelenkor, 2022. október, 1079–1085.

BÖRÖCZ József

„Eurofehér” gőg és „piszkosfehér” sérelemérzet. A „rassz” – Európában.
Replika, 2022/2, 129–150.

ZOLTÁN Gábor

Adler doktor éjszakái.

Jelenkor, 2022. október, 1099–1110.

TAKÁCS Tibor

De az emlék megmarad.

Múltunk, 2022/4, 223–235.

ZSELLÉR Anna

Kapcsolat közvetítő nélkül. Kerényi
Károly és Lukács György
megvalósulatlan párbeszédéről.
Ókor, 2022/3, 77–88.

KŐSZEGHY Miklós

Salamon, a dúsgazdag templomépítő
bölc.

IPM, 2022. november, 88–92.

CSUNDERLIK Péter

Öröktől valók. (A Galilei Kör)

HVG, 2022. december 15. 38–40.

VÁSÁRHELYI Júlia

„Elég antitestünk van.” Federigo
Argentieri történész, politológus a
fasizmus örökségéről a mai
Olaszországban.

Magyar Narancs, 2022. november 17.,
23–24.

PETŐ Iván

Nem elfeledettek.

Élet és Irodalom, 2023. január 6., 12.

LAKNER Zoltán

Rejtő mindennel összefügg.

Jelen, 2023. január 12., 56–59.

KERESZTESI Imre

Kezében a gyeplő?

HVG, 2023. január 12., 24–25.

PRITZ Pál

A Barbarossa-terv történelmi
keretben.

History, 2023. január, 6–11.

KARSAI László

Zsidó munkaszolgálatosok a Donnál.

History, 2023. január, 28–34.

SAUSIC Attila

Hitler, Putyin és a Nyugat.

Magyar Narancs, 2023. január 12.,
18–20.

KRIZA Borbála

„Ösztönösen tudják, hogy kell
csinálni”.

Magyar Narancs, 2023. január 12.,
20–22.

DALOS György

Időjátékok.

Mozgó Világ, 2023. január, 71–73.

HUSZÁR Ágnes

Elfeledett ablakok.

Élet és Irodalom, 2023. január 13., 2.

HEIMER György

A rettenet termei.

HVG, 2023. január 26., 42–43.

Daniel J. GAZTEMBIDE

„A népért való pszichoterápia”.

Freud, Ferenczi és a hátrányos

helyzetű emberekkel végzett

pszichoterápiás munka. Fordította:

Fehér Tibor.

Forðulat, 31., 2022/2, 183–219.

LENGYEL András

A szerkesztő Ignotus Pál.

Forrás, 2023. február, 19–36.

Roger MOORHOUSE

Tényleg a nácik ellen harcolt Hitler
unokaöccse?

History, 2023. február, 79.

VÁRADI András

Egy dedikáció története. „Tisztelettel
Marc Chagall”

Magyar Narancs, 2023. február 2.,
22–23.

NEKROLÓG

MURÁNYI Gábor

Magányra maradt. (Kertész Ákos)

HVG, 2023. január 5., 36–37.

KULTÚRA, IRODALOM, KIÁLLÍTÁS

MURÁNYI Gábor

Látványpékség. (A Kertész-
hagyatékról)

HVG, 2022. november 24., 48–50.

KÁCSOR Zsolt

Drakula gróf tücsökzenéje.

(Beszélgetés Gyurkovics Tamással)

Élet és Irodalom, 2023. január 13., 7.

KATONA Klári

Hallelujah. Leonard Cohen.

Jelen, 2023. január 26., 48–49.

KÖNYVEKRŐL

BAZSÁNYI Sándor

Helyére tette. Nádas Péter:

Rémtörténet.

Jelenkor, 2022. október, 1073–1078.

CSEPELI György

Ex libris

Munkácsi Ernő: Hogyan történt?

Adatok és okmányok a magyar

zsidóság tragédiájához.

Szerkesztette: Bohus Kata,

Csösz László, Laczó Ferenc.
Park Kiadó, 2022., 495 o., 4990 Ft
Élet és Irodalom,
2022. november 4., 19.

CSEPELI György
Ex libris
Roman Sandgruber: Hitler apja.
Hogyan lett a fiúból diktátor.
Fordította: Győri László.
Corvina Könyvkiadó, 2022., 348 o.,
5690 Ft
Élet és Irodalom,
2022. november 4., 19.

CSEPELI György
Ex libris
Herzl Tivadar: Napló (1895–1904).
Válogatás. Fordította: Betlen János,
Mesés Péter.
KKETTK Alapítvány, 2022, 634 o.,
6640 Ft
Élet és Irodalom,
2022. november 4., 19.

CSEPELI György
Ex libris
Márai Ilona: Betűbe zárva. Napló I–
II. Helikon Kiadó, 2022, 846 + 837 o.,
11 999 Ft
Élet és Irodalom,
2022. november 4., 19.

RUFF Borbála
Van-e a ceklában szálla?
Maczó Balázs: Séták a Szent István
park körül. Újlipótváros modern
épületei.
Athenaeum Kiadó, 2022, 174 o.,
3990 Ft
Élet és Irodalom,
2022. november 11., 20.

SZENES Botond
A Kertész-olvasásról.
György Péter (szerk.): Identitás,
nyelv, trauma. Magvető Könyvkiadó,
2021., 288 o., 3990 Ft
Jelenkor, 2022. november, 1323–1326.

KRIZA Borbála
Mozgott a föld. Patrick Desbois:
A golyók általi holokauszt. Halál
fényes nappal. Fordította: Jakab
Attila.
Holocaust Dokumentációs Központ
és Emlékvüjtemény Alapítvány,
2022, 212+4 o., 3000 Ft
Magyar Narancs,
2022. november 17., 25.

BUNDULA István
Az elvart és vélt jó nevében. Pándi
Pál: Teherpróba. Egy
irodalomkritikus pályájának kritikus
pontjai. Magvető Könyvkiadó, 2022,
655 o., 6990 Ft
Magyar Narancs, 2022. november 17.,
33–35.

PERAGOVICS Ferenc
Ex libris. Boros Anikó: Pusztavám
1944. Fordította: Vitári Zsolt.
Kronosz Kiadó, Pécs, 2022., 371 o.,
4250 Ft
Élet és Irodalom, 2022. december 2., 19.

PERAGOVICS Ferenc
Ex libris. Kovács Szabolcs:
A nagysármási zsidók meggyilkolása
(1944. szeptember 16–17.)
Clio Intézet, 2021, 308 o.
[Szabadon letölthető]
Élet és Irodalom, 2022. december 2., 19.

PERAGOVICS Ferenc
Ex libris. Rainer M. János (szerk.):
A szovjet típusú rendszer
időszakának vitatott kérdései.
Kronosz Kiadó, Pécs, 2022, 347 o.,
3950 Ft
Élet és Irodalom, 2022. december 2., 19.

PERAGOVICS Ferenc
Ex libris. François Kersaudy:
Himmler masszöre. Egy elfeledett
embermentő története. Fordította:
Ádám Péter. Corvina Könyvkiadó,
2021, 384 o., 3660 Ft
Élet és Irodalom, 2022. december 2., 19.

GERVAI András
Ex libris. Thomas Snégaroff: Putzi.
Hitler zongoristája, majd Roosevelttel
elnök tanácsadója. Fordította: Bíró
Péter. Európa Könyvkiadó, 2022,
353 o.
Élet és Irodalom, 2022. december 9., 19.

GERVAI András
Ex libris. David de Jong: Náci
milliárdosok. Fordította: Csáki Judit.
HVG Könyvek, 2022, 336 o., 5490 Ft
Élet és Irodalom, 2022. december 9., 19.

WEISS János
Marx restaurálása. Shlomo Avineri:
Filozófia és forradalom. Fordította:
Margitta Nóra.
Múlt és Jövő Könyvkiadó, 2022,
176 o., 3400 Ft

Élet és Irodalom,
2022. december 22., 44.

GLÄSSER Norbert
Ételek és törekvések. Körner András:
Jó lesz a bőlesz. Magyar zsidó
gasztrotörténeti tanulmányok.
Magyar Kereskedelmi és
Vendéglátóipari Múzeum, 2021,
247 o., 3000 Ft
Élet és Irodalom, 2023. január 20., 20.

SCHÜTTLER Tamás
Ex libris. Mikkel Borch-Jacobsen:
Freud és páciensei: Mítosz és valóság.
Fordította: N. Kiss Zsuzsa. Corvina
Kiadó, 2022, 328 o., 4265 Ft
Élet és Irodalom, 2023. január 20., 19.

SCHÜTTLER Tamás
Ex libris. Bas von Benda-Beckmann:
A napló után. Anne Frank és társai
sorsa a légerekben. Fordította:
Bérczes Tibor. Corvina, 2022, 273 o.,
2799 Ft
Élet és Irodalom, 2023. január 20., 19.

SCHÜTTLER Tamás
Ex libris. Élethosszig tartó regény.
Rácz Lajos beszélgetései Konrád
Györggyel. Szeged, Tiszatáj
Könyvek, 2021, 414 o., 5490 Ft
Élet és Irodalom, 2023. január 20., 19.

MURÁNYI Gábor
Gyekiczki András: Elfeledett
szomszédaink. Zsidó családok Pápán.
Szerkesztette: Volosin Hédi, Pető
Iván. Maxum, 2022, 423 o., 16 900 Ft
HVG, 2023. január 26., 49.

PETŐ Iván
A magyar Schindler?
Karsai László: Szalai Pál.
Politikai életrajz.
Wallenstein Füzetek XXII., 2022,
244 o., 3000 Ft
Mozgó Világ, 2023. január, 107–111.

MEGJELENT KÖNYVEK

Társadalomtörténet

HERZL Tivadar
Napló (1895–1904). Válogatás.
Fordította: Betlen János, Mesés
Péter.
KKETTK Alapítvány, 2022, 634 o.,
6640 Ft

MÁRAI Ilona
Betűbe zárva. Napló I–II.
Helikon Kiadó, 2022, 846 + 837 o.,
11 999 Ft

MACZÓ Balázs
Séták a Szent István park körül.
Újlipótváros modern épületei.
Athenaeum Kiadó, 2022, 174 o.,
3990 Ft

UNGVÁRY Krisztián
Kügrás a történelemből.
Open Books, 2022, 336 o., 5099 Ft

Patrick DESBOIS
A golyók általi holokauszt. Halál fényes nappal. Fordította: Jakab Attila.
Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Alapítvány,
2022, 212+4 o., 3000 Ft

EÖRSI László
Igaztalanul az igazak között.
Gabbiano Print Kiadó, 2022, 112 o.,
3600 Ft

GOTTDANK Tibor
Vidor Emil, a műépítész.
Balassi Kiadó, 2022, 328 o., 5800 Ft

GYEKICZKI András
Elfeledett szomszédaink. Zsidó családok Pápán. Szerkesztette: Volosin Hédi, Pető Iván.
Maxum, 2022, 423 o., 16 900 Ft

David de JONG
Náci milliárdosok.
Fordította: Csáki Judit.
HVG Könyvek, 2022, 336 o.,
5490 Ft

Shlomo AVINERI
Filozófia és forradalom. Fordította: Margitta Nóra.
Múlt és Jövő Könyvkiadó, 2022,
176 o., 3400 Ft

PÁLYI András
Lengyelek és zsidók.
Kalligram, 2022, 310 o., 3990 Ft

OLOSZ Levente
Narratívák fogságában. A Kasztner-ügyről szóló tudományos és közéleti diskurzusok története.
[Szabadon letölthető]
Clio Intézet, 2022, 247 o.

David LAWS
A Führer árvái. Fordította: Komjáthy Barna.
Alexandra, 2022, 382 o., 4200 Ft

KARSAI László
Szalai Pál. Politikai életrajz.
Wallenstein Füzetek XXII., 2022,
244 o., 3000 Ft

Bas von BENDA-BECKMANN
A napló után. Anne Frank és társai sorsa a lágerekben. Fordította: Bérczes Tibor.
Corvina, 2022, 273 o.,
2799 Ft

Próza művek

Meg Waite CLAYTON
A párizsi postamesternő. Fordította: Novák Gábor.
21. Század Könyvkiadó, 2022,
388 o., 3740 Ft

Roxane van IPEREN
Nővérek Auschwitzban. Fordította: Gera Judit.
HVG Könyvek, 2022, 360 o.,
3900 Ft

Online

Dal a Földről: Ünnepi hangverseny egy Mahler-remekművel a Rumbachban.
Maszibisz.hu, 2022. november 11.

Novák Katalin köztársasági elnök Izraelbe utazik.
Neokohn.hu, 2022. november 15.

Magyar zsidómentők kaptak Világ Igaza kitüntetést.
Neokohn.hu, 2022. november 23.

KÁCSOR Zsolt
Hova tűnt Avraham Bogatir?
Népszava.hu, 2022. november 24.

VIG Emese
Szilágyi Júlia: A nacionalizmussal újra meg újra lehet az emberekben élő rossz ösztönöket is aktivizálni.
Transtelex.hu, 2022. december 18.

SZABÓ Gyula
Kiderült, miért vesz radart a magyar kormány Izraeltől.
Index.hu, 2022. november 25.

Elfeledett szomszédaink – Zsidó családok Pápán. Könyvbemutató a Rumbachban.
Maszibisz.hu, 2022. december 5.

CSUNDERLIK Péter
A „nulladik zsidótörvény” – antiszemitizmus és antibolsevizmus a numerus clausus világában.
Népszava.hu, 2022. december 17.

Meghalt Kertész Ákos író Kanadában – kilencvenéves volt.
Maszibisz.hu, 2022. december 22.

Meghalt Kertész Ákos Kossuth-díjas író.
Neokohn.hu, 2022. december 23.

KÁCSOR ZSOLT
A náci „nagyon fájjalja”.
Népszava.hu, 2023. január 5.

KELEN Károly
Gerő András halálára (1952–2023)
Népszava.hu, 2023. január 10.

Lavrov: A múlt század közepén a „zsidókérdést”, most az „oroszkérdést” akarják megoldani a nyugati politikusok.
Népszava.hu, 2023. január 18.

Gy. D.
Az Európai Zsidó Kongresszus bocsánatkérést követel az Oroszországgal szembeni nyugati politikát a „zsidókérdés végső megoldásához” hasonlító Szergej Lavrovtól.
Népszava.hu, 2023. január 21.

Miskolci főépítész: Meg kell óvni a város zsidó örökségét.
Maszibisz.hu, 2023. január 25.

KÁCSOR ZSOLT
Receptkönyv magyar depresszióra.
Népszava.hu, 2023. február 2.

Heisler András az Európai Zsidó Kongresszus brüsszeli közgyűlésén.
Maszibisz.hu, 2023. február 6.

KÁCSOR ZSOLT
Horthy, kifelé!
Népszava.hu, 2023. február 9.